

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Sexta. De æternitate pœnarum inferni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

suus fremet, & tabescet memoria. Et Psal. 73. superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper. Et 82. qui te oderunt extulerunt caput.

1. *Vermis conscientia.* II. Accedit istis Vermis conscientia, siue syndereis, de qua D. Tho. 2. 2. q. 41. Ita. 66. Vermis eorum non morietur, & ignis non exstinguetur. Hoc est, quod finxerunt Poeta de vulture rofore iecoris Tytiani apud inferos: Vt Ouid. in Metamor.

Sic inconsumtum Tyty, semperq. renascens, Sic perit, vt possit saepe perire iecur.

2. *Ergo cōsule conscientia.* II. Quare, Luc. 18. Cum vadis viator viuens cum aduersario tuo conscientia ad principem Deum vindicem fandi atque nefandi in via mortalis vitae, da operam liberari ab illo per Confessionem.

3. *Ne culpa sit agnitio fera.* Alioquin sero vel damnatus fatebere: 1. Pl. 118. Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. 2. Sicut fratres Iosephi dum frumentatum irent in Aegyptum, rodente animas vulture hoc dicebant: Genes. 42. Merito haec patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum, dum deprecaretur nos, & non audiuimus eum: ideo venit super nos ista tribulatio. 3. Ita recordabatur, talione accepta, Adonibezech; sub cuius mensa 70. Reges abfectis manibus ac pedibus colligebant micas: & ait: Iud. 1. Sicut feci ita reddidit mihi Deus. Fuisti hic in Deum tyrannus? isthic daemones patiaret tyrannos.

4. *Et poenitentia vanā.* De istis Sap. 5. Poenitentiam agentes: at feram ac vanam; & pra angustia Spiritus gementes. At frustra.

1. Nam ait Augustinus, li. de fide ad Petrum. Tempus acquirendi vitam aeternam in ista tantum vita Deus hominibus dedit, vbi voluit etiam poenitentiam esse fructuosam.

2. Quid enim? Quia iure consulti apud Vlpia. ff. de pig. action. aiunt. Nummis adulterinis solutio nulla peragitur. Talis damnatorum poenitentia est. Et aeternum istud poenitere quantulo emtum est? Memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis.

CONCIO SEXTA.

De aeternitate poenarum inferni.

Minatur Deus, Ierem. 17. Succendam ignem in portis eius, & deuorabit domos Ierusalem, & non exstinguetur. Talis inferni est ignis.

Super quo nos

- I. De non procrastinanda poenitentia.
- II. Quod inferni poenae sint aeternae.
- III. Cur iustum sit inferni poenas aeternare.
- IV. Qui corpus in poenis aeternet.

P A R S I.

De non procrastinanda poenitentia.

I. Perfrequens admonet S. Scriptura, 1. Iam opus est vt Gal. 6. operemur bonum dum tempus dum est habemus. nam post hoc operari non est; sed mera cessatrix aeternitas.

2. Hinc orat Psal. 51. Conuerte Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte, qui memor sit tui. O damnosa mortaliū procrastinatio sese conuertendi?

Herus coelo sicco facta tecta reparat, Non procrastinanda. ac brumales procellas occupat, vt resarta domus ab ea vitium non accipiat. Et naua per aestatem nauem reficit, vt in altum prouecta, queat vandas sustinere. Ita prouidus Christianus temporis consumit salutem.

Ita Luc. 14. Rex iturus committere bellum cum alio rege, prius cogitat si possit cum 10000. occurrere qui cum 20. venit ad se Alioqui, illo adhuc longe agente, legationem mittens rogat ea, quae pacis sunt. Quid? Aduersaris Deo; innumeras contra religiones Angelorum educenti: studes, satanae, mundi, carni, hostibus tuis infestissimis & copias in te innumeras distantibus: qui respiciunt terram, & faciunt eam tremere: neque dum rogas ea Deum, quae pacis sunt.

II. No-

Nam quod dicitur. Mach. 9. Impius orabat Deum a quo non erat misericordiam consecutus.
 11. Nolite, ait Abias Rex. 2. Par. 13. Nolite pugnare contra Dominum Deum Patrum vestrorum; quia non vobis expedit. 1. Ne vobis, quod Antiocho, Syriae Regi, eueniat. 2.

At spiritus inspiras.
 2. Nam & Esau, Hebr. 12 non inuenit locum penitentiae, quamuis cum lacrymis exquisisset eam. Ah: scilicet aut facta, aut vi facta est penitentia agonistica.

1. Sanciuit Deus, Luc. 25. vt venditori domus fas esset intra annum retrahere venditionem pretio redhibito. Orig. hic ait: Caelum est domus, quam habemus non manu factam, aeternam in caelis. Hanc, qui peccat, diuendit: at intra vitae annum reuocare licet, extra hunc, minime. 2. Pl. 87. Nunquid mortui facies mirabilia, aut medici suscitabunt, & confitebuntur tibi? Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam, & veritatem tuam in perditione? Nunquid cognoscantur in tenebris mirabilia tua, & iustitia in terra obliuionis? Hier. legat: aut gigantes resurgent & constabuntur? id est, Angeli; ob robur. Nam ita Iob. 20. Sed & gigantes gemunt sub aquis tormentorum: quod aeternum iis opprimi habeant. Atque haec memorare nonissima tua. &c.

P A R S II.

Quod inferni poenae sint aeternae.

Damnati aeternam tantam damnamur.
 I. Sanct. Augustinus 21. Ciu. Dei culpam Originis errorem hunc; poenas inferni non perennare; daemonesque ipsos redimendos fore, & in salutem afferendos. At dudum id damnauit Ecclesia. Nam hoc fieri si possit; possent & angeli ex caelo deurbari, nihil foret de beatitudine certi: at hoc nequit: ergo par vtriusque firmitas est statuta.

Quamuis in illis.
 Nec minus errabant, qui damnatos fore saluandos olim docebant: nixi illo Matth. 5. Donec novissimum quadrantem persoluerit. Atqui hoc Donec. negatiue hic su-

mitur, non positiue. Sicut Gen. 8. Coruus non est reuersus, donec siccarentur aquae: non n. rediit coruus vnq. Ita Pl. 109. Sede a dextris meis, donec ponam, &c. Non vult, quod vnquam sit remouendus a dextris. Igitur Donec aeternitatem significat. Et in inferno nulla est redemptio.

II O aeternitas! 1. Matth. 25. Ite maledicti in ignem aeternum. Marc. 3. Qui blasphemauit in S. Spiritum, non habet remissionem in aeternum, sed erit aeterni delicti. 2. Thess. 1. Poenas dabunt in interitu aeternas, a facie Domini, & a gloria virtutis eius. Iudas. Angelos vinculis aeternis sub caligine seruauit. Ibid. Sicut ciuitates exornatae (Sodoma, &c.) & abeuntes post carnem alteram, factae sunt in exemplum, ignis aeterni poenam sustinentes. Ita Apoc. 14. Iere. 17. & 23. Psalm. 48. Non dabit De. placationem suam, nec pretium redemptionis animae suae, quali dicat, irredimibilis est damnatus semel, quia subdit, laborauit in aeternum, & viuet adhuc in finem. Bern. 1. Medit. cap. 5. Subueni mihi Deus meus priusquam sine termino crucietur in inferno.

O aeternum! Te quis non horreat: plangat? Iacob Ge. 37. continuo luctu doluit annis 23. sedecennem suum Iosephum, vt rebatur, occisum. Nimis est vita breuis ad mortem vnus peccati deplangendam.

III. Haec vna de aeternitate cogitatio in. Et ea cruci-
 numeros desertis inclusit, accenobis; ciabitu fu-
 in vepreta ac prunas; etiam nudos abie- gienda.
 cit. 1. David Pl. 76. Annos aeternos in mente habuit semper, an myriadam myriades! Non. Sed aeternos. 2. Si ex oceano formica post myriades millenas educeret vnā guttulam, exhauriretur demum: at aeternitas nunquam. O aeternitas, & tam cruciabilis. 4. Angelus Apoc. 18. molare saxum in mare abiciens ait: Hoc impetu mittetur Babylon, ciuitas illa magna: & ultra tam non inuenietur. 5. Fit ergo, ait Sanct. Greg. 9. Mor.

Mor. c. 49. *miseris mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu. Quia & mors vivit, & finis semper incipit, & deficere defectus nescit. Et sane omnia apud inferos aeterna sunt: captivitas, cruciatus, desperatio, odium, vermis, &c.*

Est eadem desperata.

Figurat id fornax Chaldaea, cuius et si flamma se eiecit supra ipsam 49. cubitos, nunquam tamen quinquagesimum attingit cubitum iubilaei numeri. quia inferno nullum est iubilaeum spei, gratiae, &c. Aeternum permanendo perit, & pereundo permanet. Hinc Mal. 4. *Ecce dies veniet succensa quasi caminus, & erunt omnes superbi, & omnes facient impietatem ut stipula: & inflammabit eos dies veniens, quae non relinquet in eis radicem & germen. Adeo spem omnem praecidet, & stirpitis eradicabit. Nulla spes germinandi super, cum radix nulla terrae relicta est. At dies iudicii etiam fibras spei persequetur.*

Est fatalis.

IV. O par seueritas, & aeternitas! Et utraque inevitabilis. 2. Pet. 2. *Si enim Angelis peccantibus non pepercit, sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reservari: num melius erit hominibus? 2. Quin audient: Item maledicti in ignem aeternum. 3. Hunc in Symbolo confiteris istis: Credo vitam aet. ergo per contrariam consequentiam, damnationem item aeternam. 4. Hinc dolor: ait S. Bern. l. Med. c. 5. inde pavor, stupor, gemitus, & timor horrens in aeternum, & ultra. Quare antequam putens te absorbeat poenitere, &c. Vbi non est locus confessionis. Quia in inferno nulla est redemptio.*

V. Ergone vsq; adeo, Ps. 76. aut obliuiscetur misereri Deus, aut continebit in ira sua misericordias suas? Ita: ita. Et quidem in eo iustus es Domine & rectum iudicium tuum. Psal. 118.

Sed Domine cum dicas: Apoc. 18. *Quam glorificavit se & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum: cum vero momenta-*

nea sit hic voluptas: iustumne, ut puncto rependatur aeternitas? Ecce, ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.

PARS III.

Cur iustum sit inferni poenas aeternare.

I. Sanct. Greg. respondet: *Iustum est, ut qui in suo aeterno peccavit in Deum, in aeterno Dei puniatur.* Augustinus, cum pluribus demonstrasset, aeternas esse poenas; demum concludit, neque sic tamen peccata ex condigno plecti. Tantam eorum esse malitiam!

Aeternitatis igitur poenae causa prima est: malitia peccati consistens in voluntate. Hae nim morte sisteretur, aeternum procederet peccando. Quique peccator non odio culpae, vel metu poenae, vel amore Dei finem imponit peccatis; sed morte cohibetur; eius voluntas velut interpretatur permanet, quae prius. Unde aeternans iuste aeternas poenas perdit. 1. Sicut aleatores ludunt, dum candela deficiat, hic à lusu quidem abstant; at non à voluntate: Sic illi, cum per mortem extinguuntur: nam agere ferunt se luce destitui. 2. Hinc Greg. 4. Dial. *Voluissent sine fine vivere, ut sine fine possent in iniquitatibus permanere.* Et alibi, *Ad magnam iustitiam pertinet iudicantis, ut nunquam careant supplicio, qui nunquam voluerunt carere peccato.*

Secunda ratio. Quia bonum, in quod peccatur, infinitum est; ideo peccati malitia perinde est infinita. Quia autem peccator non potest esse capax poenae intensue infinitae; oportet ut extensue eam sustineat.

Tertia. Meriti gloriae, & demeriti poenae. Ob contraria ratio. Nam contrariorum est contraria ratio. At meritum momentaneum in gloria. gens gloriae pondus operatur. Ioan. 6. *Omnis enim qui videt filium, & credit in eum, habet vitam*

vitam eternam. Quare demeritum culpæ poenam quoque eternam promeretur.

4. Obma. *Quarta.* Dei maiestas, quæ à peccante iustitiam profanatur, est infinita. Ideo pars & peccati iniquitas: sit proinde pars & vindicta.

5. Obpermanentiā peccati. *Quinta.* Cuius causa perennat, id ipsum quoque æternat. Vt, quam diu fax ardet, tam diu & lux eius fulget. Atqui peccatum, causa poenarum æternat. Quia Psal. 73. *Superbia eorum ascendit semper.* Ergo & poena item permaneat necesse est. Nam semper malum pœna comitatur, ait S. Bern. serm. 8. in Ps. 90. Psallam igitur Psalm. 10. *Iustus Dominus, & iustitias dilexit, æquitatem vidit vultus eius.*

PARS IV.

Quid corpus in pœnis æternis?

Divinitus. I. *Q*uæris: cur in pœna æternante corpus finitum nō consumitur? *Dico:* id inigne Omnipotentis Dei asse argumentum. 1. Sicut, Dan. 1. tres pueri in fornace nec adustulati fuerunt. 2. Sicut Exod. 3. rubus arsit, & tamen incombustus perstitit.

3. S. Bern. l. Med. c. 5. ait, ignis in inferno consumit, vt semper referuet: sic tormenta aguntur, vt semper renouentur.

Naturali-
bus ostenditur. 4. Similiter natura docet, perpetuum ardere montes; & permanere tamen integros: quibus docemur, ait S. Aug. l. 21. Ciu. non esse incredibile, vt hominum corpora sempiterno supplicio punitorum, sine detrimento ardeant. 2. Salamandra ab ignibustantum nō absumitur, vt etiam foueatur iisdem. Tales in orco sunt reprobi.

3. Deus, Deut. 29. seruauit 40. annis in desertis Israelitarum in deserto vestes: magis corpora infernalit potest iustitiæ vindictatiæ conferuare.

II. *Quæris* Num corpora ea corruptio-
ni subiaceant: cum ex contrariis constent, qualia hæc nostra: nec ab gratia vlla in hærente conferuentur. *Dico* incor-

rupta manent, non ex natura: sed ab defectu primi mobilis, iam tum stantis; quod omnis corruptionis est causa externa; quia commouet contraria compositorum corporum. Itaque istud Apocal. 9. *In diebus illis quærent homines mortem & non inuenient eam: desiderabunt eam, & mors fugiet ab eis.* Atque ita Mat. 25. *ibunt in supplicium æternum.* Hæc memorare nouissimatum, &c.

PERORATIO.

*Q*uid non ageretur, cui necesse foret tota vita strictissimis vti calceis; aut strepitū pulicis in aure tolerare; aut quæ iret, muscas in faciem inuolantes sustinere, aut febrem perpeti; aut in delicato stato irremisse decubare? Nihil non moliretur, vt se molestia liberaret. Quid igitur, vt inferni cruciatus euadas?

CONCIO SEPTIMA.

De infelici damnatorum sorte.

*I*saïas cap. 24. horrenda describens ait. *Erit, qui fugerit a voce formidinis, cadet in foueam: Et qui se explicauerit de fouea, tenebitur laqueo.* Quia catarracta de excelsis aperta sunt, &c. Grauiabit eam (terram) iniquitas sua, & corruet, & non adiciet, vt resurgat: & visitabit Dominus super miliciam cæli in excelsis, & super Reges terra, qui sunt super terrâ. Et congregabunt in congregatione vnius fascis in lacum, & claudentur ibi in carcerem. Hæc ipsissima damnatorum fors est, ex mente interpretum loci.

Nos circa ea

- I. Quod extrema damnatorum sit infelicitas.
- II. Fidelium suffragia damnatis prodesse nihil.
- III. De numero damnatorum.

D d d d d

PAR 5